

MAGYAR BANYÁSZ LAP

HIMLerville

KENTUCKY

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

Raskob, a munkásfaló

**A demokrata elnökjelölt campaign managere a szervezett munkásság legnagyobb el-
lensége. — Nem tűri a vezetése alatt álló vállalatok szervezését. — A Bertha Consumers Company nem köthetett szerződést a bányászszervezettel, mert Raskob ur nem engedte. — Az automobil munkásságnak azóta szállt le a keresete, mióta Raskob ur vezeti a General Motors Co.-t.**

Amerika munkássága előtt kétségtelenül népszerűbb jelölt Smith, mint Hoover.

Smithet valahogy a munkásság maga közül valónak tekintik, valahogy a szegényemberek jelöltjének tartják Hooveral szemben, akit a Wall Street jelöltjének tartanak.

Smithnek gyökere van Amerika munkássága körében és tőle remélték azt is, hogy a munkásság helyzetén javítani fog, ha megválasztják.

Smithről azt hitték a munkások, hogy ha ő az elnöki székbe kerül, inkább a kisemberek, mint a nagy tőke képviselője lesz az elnöki székben.

Akik ezt hitték, azoknak keverses csalódáson kell mostanában keresztül menniök.

Látniuk kell, hogy Smith is a kapitalistákkal cimborál, nyilván nem azért, mert a kapitalisták a kis emberek, a szegény dolgozók érdekében dolgozó elnököt akarnának eninek a hatalmas országnak az élén látni.

Smith mellett is ott látjuk már az ország legmunkásfalóbb kapitalistáit. Biztosan nem azért, mert Smith régi elveit vették őt is át, hanem azért, mert Smith módosított eddigi nézetét.

Smithben is csalódniok kellett a munkásoknak.

Amerika szervezett munkásságának nagy része Smithet kívánta támogatni a választáson.

A bányászok között is nagyon népszerű volt még pár hét előtt Smith s Lewis állásfoglalásával szemben bizonyosnak látszott, hogy a bányászok tömegei Smithre fognak szavazni.

Maguk az alvezérek, a kerületek elnökei is azt kívánták, hogy a United Mine Workers is szegődjön Smith mellé.

Nos, míg Amerika munkássága így készült Smith támogatására, addig New York állam kormányzója lepaktált a tőkészekkel.

Kampánymanagere a leghíresebb munkásfaló tőkés, John J. Raskob, a General Motors mindenható ura lett.

Raskob ur a szervezett munkásságnak legnagyobb ellensége.

Azok a vállalatok, melyeket Raskob ur vezet, legalább ötszáz ezer embert alkalmaznak, de azok mind szervezetlen proletárok. Raskob ur nem tűri meg, hogy beszervezzék azokat az ipartelepeket, melyeket ő vezet.

Csak Canadában engedte meg, hogy egyik ipartelep munkásai szervezzenek. Raskob ur szerint nincsen a

munkásságnak szüksége a szervezkedésre, mert azok így is jólétkben élnek.

A bányászszervezetnek különösen nagy ellensége ez a munkásnyuzó tőkés.

A Bertha Consumers Co. bányájában 37 évig szervezett bányászok dolgoztak. Tavaly amikor a szervezet szerződése lejárt, a társaság elnöke meg akarta újítani a megegyezést.

Nem tehette azonban ezt, mert Raskob ur ráüzent, hogy ha szerződni merészel a United Mine Workerssal, akkor a Bertha Consumers Co. többé egy darab szén se fog szállítani a General Motorsnak.

A Bertha Consumers Co.-nak 600,000 tonna szén szállítására volt szerződése a General Motorssal, nem mert hát Raskob ur akaratával szembe szállni.

Raskob ur tovább is ment a Bertha Consumers Co.-val szemben. Azt is megüzente a vállalat vezetőjének, hogy a Bertha Consumers Co. se fizethet magasabb munkadíjakat, mint a Pittsburgh Coal Co., mely vezetője volt a sztrájkterető bányáknak.

Jones H. Jones, a bánya vezetője eskü alatt vallotta ezeket a szenátusi vizsgálat bizottság előtt.

Raskob ur segítkezni akart azoknak a tőkészeknek, akik mindenáron le akarták gázolni a bányászok szervezetét.

A Raskob vezetése alatt álló vállalatokhoz tartozik a Fisher Body Co. is. Ebben a gyárban, mielőtt az a General Motors érdekkörébe került, a jó mechanikusok napi 18 dollárt is megkevertek.

Miután Raskob ur érdekkörébe került a vállalat, "át szervezték" a munkabeosztást és ma sokkal kevesebbet keresnek ott a munkások, mint régen. Arról természetesen nem is szabad álmodniok, hogy szervezkezzenek.

Ha egy munkásról a General Motors bármely telepén kiderítik, hogy az szimpatizál a munkásmozgalmakkal, annak nem lesz ott maradása. Hamarosan eltávolítják a gyárból, nehogy "megmételjezzék" munkástársait.

És Raskob ur most Smith mellett áll.

Hát várhatnak-e aztán valami jót a munkások attól a jelölttől, aki ilyen embert állít a kampány élére?

Aligha.

Smith be akarta bizonyítani a tőkés tábornak, hogy tőle nem kell félniök, mert hát ő is éppen olyan jól tudja majd érdekeiket szolgálni, ha megválasztják, mint a republikánus jelölt.

Igy hát azok a munkások, akik azért akartak Smithre szavazni, mert az nem tőkés jelölt, alaposan csalódtak.

Amerika munkássága most világosan megláthatta, hogy akár a republikánus, akár a demokrata jelölt, csak a tőkészeket szolgálja.

Ebből az esethől talán majd levonják a tanulságot és tudatára ébrednek, hogy ebben az országban égető nagy szükség lenne egy harmadik pártra, mely a kisemberek, a dolgozó polgárok érdekeit képviselné.

Arról itt hamarosan nem lehet szó, hogy szocialista elnököt válasszanak. Ebben az országban sokáig fog tartani, míg meg lehet a néppel értetni, hogy a szocializmus nem valami felforgató, romboló elv és így hamarosan nem lehet arról szó, hogy nagy tömegek szocialista jelöltre szavazzanak.

De azt el lehetne érni, hogy egy progresszív pártot alapítsanak, mely erősebben követelne több jogot, több szabadságot a munkásembereknek.

Hogy ne csak papíron lennének szabadságjogok, de valóságban is. Hogy ne gátolhatnák meg a munkásembereket szervezkedésben, hogy ne tiporhatnák le a nagyobb darab kenyérért harcoló dolgozókat tiltó parancsok légiójával.

Mi soha sem szóltunk abba bele, hogy olvasóink kire szavazzanak, melyik jelöltet támogassák. Mindenki szavazzon arra a jelöltre, akit jobbnak tart, határozza el mindenki saját maga, melyik jelölt érdemli meg jobban támogatását.

De gondolkozzanak rajta a bányászok, hogy akár az egyik, akár a másik jelölttől várhatnak-e bármi jót is az ország dolgozóitól.

A gyilkos verseny vége

Annak a kíméletlen gyilkos versenynek, mely a bányák között folyik, három érdekes esettel találkozunk a bányaurak lapjának, a Black Diamondnak hasábjain.

West Virginában, Logan megyében évek óta folyik a gyilkos verseny a bányák között. Talán egyetlen személyn se olyan gyalázatos a verseny a bányáknál egy-egy rendelés elnyeréséért, mint éppen ezen a szénmezőn.

Ez a szénmező hozta divatba, hogy a szénét a termelési áron jóval alul is odaadják, hogy a szénét akkor is utnak indítják, ha arra nincs is ren- delés, abban a reményben,

hogy mire a szénnel megrakott kocsit az elosztó állomásra kerül, akad valami vevő arra. Ha másként nem, hát a szállítási díjért is odaadják a szénét.

Természetes, hogy ennek a gazdálkodásnak aztán nem lehetett jövége.

Természetes, hogy az ilyen harcban a gyöngéknek el kellett bukniok.

Csak azok a bányatársaságok bírják az ilyen versenyt, melyek jobb időkben nagy tartalékokat tudtak félretenni és most bírják a ráfizetést.

A hatalmas vállalatok, melyek a szénét is olcsóbban tudják termeltetni és pénzük is

AZ IGASZÁG NEVÉBEN...

Frank Brbot nevű bajtársunkat 9 évi börtönbüntetésre ítélték, mert állítólag dynamitot dobott egy sztrájkterető házához.

Frank Brbot öntudatos szervezett bányász volt Triadelphia, W. Va.-ban. Piketelt a bányához vezető uton és ott fogták el a dynamit robbanás után.

Az erős, hat láb magas bányászt az Ohio County megyei börtönbe szállították. Amikor a börtönhöz értek, bajtársunk feje össze volt verve, tele volt véraláfutásokkal. A mellén borzalmas fekete és kék sebhely volt, mely E. W. Mazingo állami kozák csizmájának a nyoma volt. Csizmával rugdosta meg az elfogott, letepert, szerencsétlen bányászt.

Addig ütötte-verte a szerencsétlen bányászt ez a fenevad, míg az eszméletlen lett. Mikor magához tért, a szegény ember inkább magára vállalt mindent, amit csak kívántak tőle, csak tovább ne kínozzák.

Ez a kényszer-vallomás volt az egyedüli, amelyre a vádat építette az ügyész. Meg a superintendent tanuskodása, a kinek ingadozó vallomását a védőügyvéd a tárgyaláson meg cáfolta. Annyi ellentmondásba keveredett a super, hogy végül is megtagadta a hozzá intézett kérdésekre a választ.

A bíróság azonban mégis bü- nőnsnek mondta ki bajtársunkat, jól lehet, a védőügyvéd azt is bizonyította, hogy Brbot nem lehetett a robbanás hely- len a robbanás idején, mert tudja bizonyítani, hol volt akkor.

De hát el kellett itélni Brbot bajtársát. Így kívánta azt a mindenható tőke. Rá is sóztak 9 esztendő.

Ez alatt az idő alatt aztán elmélkedhet, hogy ebben az országban az igazság nevében itéliknek.

Verem a keményszéneseeknek

Külön szervezet alakítására buzdítja őket egy áruló munkáscsmete. — A bányaurak is külön szervezet alakítását ajánlják a keményszén bányászoknak. — A kemény szén kerületekben dúló csatározásokat akarják a tőkésék kihasználni a Union egységének megbontására. — Ha a bányászok egymás ellen csatáznak, abból mindig a tőkének van haszna.

A keményszén vidéken a bányászok hónapok óta egymás ellen csatáznak. Ugy az első, mint a hetedik kerület nyugalma fel van dülva, a radikálisok felborítják a rendet és — közben a tőkésék sem telenek, hanem tervek szönek, hogy használhatnák ki a bányászok háborúskodását — saját javukra.

Az első kerületben különösen izgalmas a hangulat, az elnök állásába is került a nyugalom megzavarása.

A hetedik kerületben mostanában lesznek a kerületi választások, melyekre az előkészületek nagyban folynak. Ugy a "kormánypárt", a jelenlegi vezetőség pártja, mint az "ellenzék" nagyban korteskednek. Míg ők korteskedéssel, egymás mocskolásával töltik az időt, addig a tőkésék táborba megmozdult, hogy a zavarosban halásszanak.

A bányaurak régen szeretnék, hogy ha már szervezet- hez tartoznak is bányászai, azok ne tartoznának a United Mine Workershez, hanem alakitának külön keményszén bányászszervezetet.

A bányaurak tudják, hogy egy kisebb csoporttal, melyben csak a keményszén bányászok lennének benne, sokkal könnyebben el tudnának bánni, mint a United Mine Workers- sal.

Több ízben tettek már kísér- letet, hogy a külön keményszén bányászszervezetnek propagandát indítsanak, de mindig vissza kellett vonulni a propagandával, mert a bányászok rá se hereditettek arra.

A tőkésék azonban, ha egy- szer vereség éri is őket, abba nem nyugszanak bele. Akkor még jobban szervezkednek és még elkeseredettebben indítják meg a harcot a kitűzött cél érdekében.

Igy van ez a külön keményszén bányász union dögával is.

Hiába érte a tőkéséket vereség ebben az ügyben, ők újra harcba indulnak a külön keményszén bányász-szervezet megvalósítása érdekében.

A harc újból való megindításához találtak, sajnos, egy elvetemült bányászcsmetét, aki most a tőke szolgálatába állt — saját testvérei, a bányászok ellen.

Ez a lelkiismeretlen alak a bányászszervezetben nőtt fel. Stanley Figlock a neve és jelenleg a Columbia University hallgatója.

Az első kerület adott neki ösztöndíjat, hogy felsőbb iskolába járhasson, hogy egyetemen tanulhasson. Most ugy hálálja ezt meg a bányászok- nak, hogy átpártolt a tőkésék- hez és azokat segíti a bányászok elleni harcban.

Stanley Figlockot bizták meg a tőkésék, hogy ő indítsa meg a propagandát a külön keményszén bányászunion alakítása érdekében.

Természetesen a busás fizetésen felül azt is megígérték neki, ha sikerül az aknamunka, ha a bányászok beesnek a nekik ásott verembe és megalkitják a keményszén bányászok szervezetét, akkor Figlock lesz az elnök.

Ez a jeles csmete aztán a szénvidékek vasárnapi lapjain indította meg a rohamot. Kifejtette a lapokban, hogy a keményszén bányászoknak sem mi keresni valójuk nincsen a United Mine Workers kebelében és felszólítja azokat, hogy alkítsák meg a külön szerve- zetet.

Azt bizonyítgatja meglehe- tősen zavarosan, hogy ha a keményszén bányászok elszakadnának a United Mine Workers-től, sokkal kevesebb lenne a union illeték. Szerinte a keményszén bányászok csak azért fizetnek nagy union ille- tétet, mert a puhaszén bányászokat a keményszén bányászok illetékeiből tartják.

Ilyen aljas módon akarja a keményszén bányászokat puha- szén bányász bajtársaik ellen izgatni. Testvért a testvér ellen. Mintha a keményszén fel- színe hozataláért vért izzadó bányász nem lenne edestestvére a puhaszén bányásznak?

Nem-e közös az ellenség, a tőke?

Nem-e egy fronton kell küz- deni minden bányásznak a tő- ke tulkapásai ellen?

De nézzük csak az érem- mindkét oldalát.

Való igaz, hogy a 16 hóna- pos sztrájk alatt a kemény- szén bányászok külön illetéket fizettek a harcoló puhaszén-

bányászok javára.

Azok, akik munkában voltak és kerestek.

De nem-e fizettek a dolgozó puhaszén bányászok is külön illetéket a keményszén bányászok javára akkor, amikor azok sztrájkoltak?

A keményszén bányászok most hátt csak a kölcsönt ad- ták vissza puhaszén bajtársaik- nak.

Ezt azonban nem akarja tud- ni az elvetemült bányászcsme- mete.

Vállvetve, egymást segítve, a keményszén bányászok sok- kal többet tudnak maguknak kivívni, mintha magukra hagy- va harcolnának a tőkével szem- ben.

Figlock azt állítja a ke- ményszén bányászokhoz inté- zett kiáltványában, hogy már nagy tömegek vannak a háta megett. Hogy a keményszén bányászok ezrei helyeslik a Uni- ted Mine Workers-től való el- szakadást és külön keményszén union megalakításának eszmé- jét.

Mi hisszük, ez az állítás nem felel meg a valóságnak.

Mi hisszük, a keményszén bányászok nem esnek bele a bányaurak által ásott verembe és megmaradnak továbbra is a United Mine Workers kebelében a puhaszén bányászok- kal együtt. Ezt kívánja a sa- ját érdekük.

Aki külön keményszén union alakítását propagálja köztük, vágják ki maguk kö- mü, mert az a tőkésék bé- rence.

És Figlock ur akciója meg- mutatata újra, hogy a tőke nem alszik olyankor, amikor a bá- nyászok egymás ellen csatáz- nak.

A tőkésék igyekeznek saját javukra kihasználni a kemény- szenesek egymás elleni csatá- ját és meg akarják valósítani régi kedvenc eszméjükét, a külön szervezetet.

Béküljenek hát meg az egy- mással szemben álló táborok. A vezérek most ne korteskedé- ssekkel, egymás elleni izgatás- sal töltsék az időt, hanem az- zal, hogy mennél élesebben verjék vissza a tőke megindí- tott rohamát.

Minden vezér vétket követ el az ellen a tábor ellen, melyet hivatta van vezetni, ha most személyes érdekeit állítja elő- térbe. Nincs most ideje an- nak, hogy személyes érdekek- ért szenvedélyes harcok foly- janak.

Nem lehet más dolga egyet- len vezérnek se, aki a bányász- ság ügyét szíven viseli, mint az, hogy a tőkésék külön szer- vezet alakításának akcióját már csirájában elfojtsák.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

"MAGYAR Bányászlap"

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

HIMLERVILLE, KENTUCKY

Sürgönyeim—Telegram: Miners Journal, Kermit, W. Va.
Telephone: Kermit, W. Va. No. 7.

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$2.00—Magyarországba \$3.00
Subscription Rates: In the United States \$2.00 — Hungary \$3.00

Megjelenik minden csütörtökön —:—: Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról, bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is Written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Himmlerville, Ky.
Under the act of March 3, 1879.

HORACE F. BAKER,
a Pittsburgh Terminal Coal Co. hirhedi, munkásfaló elnöke megvált állásától.

A bányászok örülhetnek ennek, mert soha uniongyűlölködő ember nem állt még egy vállalat élén, mint Horace F. Baker.

A tőkéseknek ez a diszpéldánya jogtanácsosa volt a bányavállalatnak és röviddel a sztrájk előtt ültették őt a Pittsburgh Terminal Coal Co. elnöki székébe. Nagy meglepetést keltett ez országszerte és senki se tudta megérteni ezt a hirtelen emelkedést.

Hamarosan rájöttek azonban tőkés körökben, miért került Baker ur az elnöki székbe. Semmi másért, mint azért, hogy a szervezett bányászok ellen irtó hadjáratot kezdjen, amire a társaság régi elnöke nem vállalkozott.

Baker ur megfelelt a beléje helyezett bizalomnak. A legkegyetlenebb hadjáratot kezdte meg a szegény bányászok ellen. Talán seholy se szerveztek annyit a bányászok, mint a Baker ur vezetése alatt állott társaságnál.

Sajnos, vállalkozása sikerrel is járt. Kiirtotta a Pittsburgh Terminal Coal Co. telepeiről a United Mine Workerst. Letörte a szervezett bányászokat és helyükre legtöbb helyen négereket telepített be.

Most, mint aki jól végezte dolgát, bucsut vesz az elnöki széktől.

Utóda, hisszük, emberségebb lesz, jobban megérti a bányászok keserveit, mint Baker. És békülékenyebb lesz, nem akarja a bányászokat rabszolga sorban tartani. Talán megérti, hogy a bányásznak is joga van az élethez, joga van irtó nehéz munkája után azt követelni, hogy legalább annyit fizessenek érte, amiből fenn tudja létét tartani.

A Pittsburgh Terminal Coal Co. telepein Baker távozásával talán megszűnik majd a kozákok uralma, talán megszűnnek a cári oroszországi állapotok és újra visszatérhet majd a békés élet.

Az új elnök talán békésebb ember lesz, mint Baker volt és meg fogja engedni, hogy a bányászok visszatérjenek a szervezet zászlaja alá.

KIZARTAK EGY Bányászt

a szervezetből a keményszén vidéken, mert rajta-csúszott, amikor a bánya foremanját egy doboz szivarral akarta megajándékozni, hogy a munkában valamilyen előnyben részesítse.

A kizáró local, amikor ezt a bányászt kizárta a szervezetből, azt is tudatta a tagokkal, hogy nemcsak azokat a tagokat zárják ki, akik ajándékosokkal akar-nak maguknak előnyöket biztosítani, hanem azokat is, akik akár a bánya superintendentjének, akár foreman-jának otthon a ház körül dolgoznak bizonyos előnyökért.

Ezt kizárást és ezt határozatot mi csak helyeselni tudjuk. Bár a szervezetlen vidékeken is ki lehetne találni valami rendszabályt, amivel egynémely bányászt le lehetne szoktatni arról, hogy szivar, de főként pálinka segítségével vásároljon magának előnyöket a foremanok-nál többi bajtársai rovására.

Sajnos, sok helyen divatban van, hogy a foreman urakat pálinkával és más dolgokkal látják el kapzsi bányászok, akik ezért jobb plézt, meg nem dolgozott shif-tát adnak. Az persze nem jut eszébe annak, aki ilyesmit vásárol, hogy a foreman ur biztosan egy másik bajtárs rovására adja azt a shif-tát, vagy jobb plézt.

A szervezett bányáknál meg van a módja, hogy az ilyen bányászokkal elbánjanak. Kizárják a szervezetből és ezzel elvesztik munkáját. Ott kell neki hagyni a bányát.

Ez is egyik előnye a szervezetségnek. Ott a foreman urak még se mozdíthatnak olyan szabadon, nem részesíthetnek előnyben embereket, mint a szervezetlen helyeken, ahol igazán ki vannak szolgáltatva a bányászok.

A keményszén vidéken és általában a szervezett helyeken a szervezet megvédi a bányászt a foremanokkal szemben, mert hiszen ott a committee, mely minden panaszt megvizsgál.

Ezért is igyekezzenek a szervezetlen bányászok, hogy a union zászlaja alá csatlakozhassanak.

Mi baj van a bányaiparral?

(George L. Mercer az alábbi, hetedik cikkben a munkást helyettesítő és egyre jobban kiszorító gépekről fest igen érdekes képet és ezeket, mint az ipari válság egyik előidéző-jét jellemzi.)

Az előző cikkben az általános ipari helyzettel foglalkoztam, valamint a bányaipart érintő kérdésekkel. Az volt a célom, hogy minden elfogultság nélkül analizáljam a felszínre került kérdéseket és tényeket és pártatlanul igyekeztem ítélni. Tettem ezt azért, mert meg vagyok róla győződve, hogy egy tárgyilagos megvitatás közelebb hoz bennünket a megértéshez és problémáink megoldásához.

A jelen cikkben egy olyan kérdéssel óhajtok szólni, mely nemcsak a bányaipart, hanem az összes iparágakat érinti és fontos kihatással van magára az országra is. Ezen a problémán nagyon sokan török a fejüket, mert milliók munkalehetőségét, kereseti lehetőségeit érinti. A vélemények természetesen eltérők ebben a tekintetben is.

Az ember harca a gép ellen

Nézetem szerint a legnagyobb probléma, mellyel napjainkban az egész világ szemközt találja magát: a munkást pótló gépeknek tulságosan gyors üzembe állítása, vagyis az ember harca a gép ellen.

Véleményem szerint a munkaerőt pótló gépeknek a bevezetése egyrészt nagy áldást jelent az emberiségre, de másrészt magában rejti a legnagyobb csapást is, ami a modern idők emberét érthette. Magára a társadalomra a gépeknek nincs akkora hatása, mint magukra az egyénekre, akik használják ezeket a gépeket. A gépek szerepe körülbelül olyan, mint az arzéné. Az arzén nagyszerű orvosság, de egyuttal halálos mérég is.

Vajjon melyikünk kívánja vissza azokat az idöket, amikor kagylóhéjjakkal és meghegyesített fadarabokkal müvelték a földet? Melyikünk óhajtana élni abban a korban, mikor az ökrösszekér volt a közlekedés egyetlen eszköze? Vajjon melyik bányász kívánja vissza a kort, mikor tüzet égettek a bánya szájánál és ez képezte az egész szellőztetést? Vajjon ki cserélné el a mai hangszereket a dudáért? Akade olyan ember, aki az újságoknak, távirónak és telefonnak elébe helyezi a kiáltót, vagy a küldöncöt, mint a hírek leadóját? Ki cserélné el jelenlegi kényelmességét otthonát a barlanglakásért, vagy cölöpépítményért?

Mit eredményeztek a gépek?

Vajjon jobb, könnyebb volt-e az élet azelőtt, mint most? Boldogabbak voltak-e az emberek? Mérélegeljünk mindezen kérdéseket és igyekezzünk pártatlanok lenni megállapításainkban.

A nevelés, tudomány és társalmi berendezkedés; ez tette az emberiség életét szebbé, elviselhetőbbé és élvezetesebbé.

Csak hogy a gép ezen jótékony hatás mellett még más irányú befolyást is gyakorolt magára az iparra, mint az emberiségre. Nézzük csak, hogy milyen természetű volt maga a fejlődés. Az első szerzők, vagy gépek nagyon egyszerűek voltak. A legtöbb esetben egy, vagy legfeljebb pár ember kellett kezelésük-höz. Egy pár cipőt teljesen el-

tudott készíteni egy ember, még hozzá nagyon kevés szerzővel. Ez volt a háziipar. Nemsokára feitaláltak egy, vagy több gépezetet, melyek segítségével olcsóbban és rövidebb idő alatt lehetett előállítani ezt a pár cipőt. Ezeknek a gépeknek kezeléséhez már kellett pár ember, akik így természetesen alkalmazottak voltak. Így jöttek létre a tulajdonos és az alkalmazottak. A többiek kénytelenek voltak követni a példát, hogy versenyezni tudjanak az elsővel és szintén beszerették a rendelkezésre álló gépeket. Idők multával újabb és költségesebb gépeket találtak fel. Ezek számára már nagyobb műhelyeket kellett építeni és több embert is kellett alkalmazni mellettük. Csak hogy mindehhez egyre több pénz kellett és így alakultak ki lassan a részvénytársaságok és ezek egybeolvadásával pedig létrejöttek a hatalmas érdekeltségek.

A kis érdekeltségek eltűnése

Amíg a munkáskezet pótló gépek bevezetése lassu iramban történik és amíg a feleslegessé vált munkaerő el tud helyezkedni más iparágakban, addig minden rendben van. Amikor azonban elérjük a telítettség fokát, amikor elérkezett az az idő, amikor a gépek jótékony hatásait legnagyobb részben azok tulajdonosai élvezik, amikor a munkaidő hosszu, amikor az egy iparágban munka nélkül maradtak képtelenek elhelyezkedni mástul, mivel ott hasonlók az állapotok, amikor a munkás nem tudja megkeresni a mindennapi kenyeret, akkor a gépek jótékony eredményét már sokszorosan meghaladja azoknak káros hatása.

A költséges gépek üzembe állítása eredményezte napjaink hatalmas korporációt, amelyek szédítő gyorsasággal szívják fel a kisebb érdekeltségeket, mivel azok képtelenek versenyezni a nagy társaságokkal. Ezek a nagy társaságok évről-évre nagyobbak és hatalmasabbak lesznek. Elismerem, hogy vannak olyan nagy társaságok is, amelyek humánus érzésekről is tesznek tanúságot, tagadhatatlan azonban, hogy ezek a korporációk kizárólag a profit céljából létesültek. Az emberi szempontok csak másodsorban jönnek számításba az üzletek mellett és ezt legtöbbször egész ösztönben be is ismerik. Így kívánja ezt az üzlet, mert a részvényesek követelik a maguk osztalékját.

Mit tesznek mindezzel szemben a munkások? Ahol vannak szervezeteik, ott azokon keresztül küzdenek a magasabb munkabérékért, jobb munkaviszonyokért, vagyis az üzletben való nagyobb részesedésért. Ez az oka annak, hogy a nagytöke olyan könyörtelenül harcol a szervezetek ellen és elpusztítani igyekszik azokat. Mennél nagyobb az illető társaság, annál nagyobb erővel és befolyással rendelkezik. Ha nem tévesztjük el szem elől ezt a tényt és ha tekintetbe vesszük a bányaipar tulfejlesztett állapotát, valamint azt a körülményt, hogy a szervezett és szervezetlen vidékek között elkeseredett a verseny, joggal kérdezhetjük: Vajjon mennyi ideig tud fennállni a bányász-szervezet abban az esetben, ha az ország összes bányái két, vagy három hatalmas korporációban fognak egyesülni?

Az összes iparágak érintve vannak

Az utolsó tizenöt, de külö-

nösen pedig a legutóbbi tíz esztendő ugy a találmányok, mint a gépek használata terén olyan szédítő előrehaladást tud felmutatni, amiről azelőtt még álmodni sem mert volna az emberiség. És ez nem csupán egy iparra, hanem majdnem kivétel nélkül az összes iparágakra vonatkozik.

Ha feitalálnak egy olyan gépet, melynek segítségével egy ember a régi munkaidő alatt annyit tud termelni, mint azelőtt három ember, akkor az azt jelenti, hogy két ember munka nélkül maradt. Ezeknek a vásárló képessége megszűnt, ugyanennyivel csökkent a piac kereslete is és két elégedetlen ember rójja az utcákat. Előbb, vagy utóbb, amikor a szükség már kényszerítő erejűvé válik, ezek azt fogják tenni, hogy az előtűk dolgozóknál alacsonyabb munka bérért mennek el dolgozni valahová és így csökkentik a klasszisukba eső munkások vásárló képességét. Végeredményben ez a folyamat egy tökéletes khaoszhoz vezet.

Viszont ha egy újabb gép bevezetése olyanformán történik, hogy egyidejűleg a munkaidőt is rövidítik és a nagyobb termelési képességgel arányban emelik a munkabéretet is, a munkás vásárló képessége megmarad a régi színvön, több ideje marad a szórakozásra és önművelésre, nem lép fel elégedetlenség és nincs semmi baj.

A luxusipar fontos szerepe

A háboru éveiben és közvetlen a háborut követő idökben a gépek gyors üzembeállítását nem vették olyan nagyon észre, mert a háborus kereslet következtében a munka nagyszereuen ment és a munkabérek is magasak voltak. Emellett egyre nagyobb kereslet mutatkozott a villamos felszerelések, autók, rádiók stb. iránt. Az ugynevezett luxusiparra nagyszerű idök jártak és benne alkalmazást találtak a többi iparágakból kiszorult munkások is. Ezek az iparágak azonban túlhaladták már a legmagasabb pontot, a munka nagyon lassan megy bennük, a munkabéreket is állandóan vágják. Az átlagos munkás már nem tudja megszerezni magának ezen luxuscikkeket és maga az iparág is, ahelyett, hogy munkát tudna adni egy csomó munkanélkülinek, kénytelen növelni a szomorú táborát.

Minden iparágban egyre növekszik az átlagos termelés. Az 1902. esztendőben a Chicagoból kiinduló C. B. & O. vonatok teherrakománya általában egyezer huszötöt tonnára rugott, míg 1927-ben már hat-ezer hétszáz tonnát ért el. A Great Northern vasútvonalon a teherrakománya maximuma 1800 tonnát tett ki 1908-ban, de 1927-ben már tizenkétezer tonnára rugott és ugyanaz a személyzet kezelte. A vasutakat állítják, hogy a megnövekedett forgalmat tíz perccel kevesebb munkabér-összeggel bonyolítják le, mint 1916-ban és ezzel szemben manapság 32 perccel több energiát vesznek ki a szénből, mint hét esztendővel ezelőtt.

Néhány évvel ezelőtt a sze- net kézi erővel rakták ki a vas uti kocsikból a szénraktárakba, ahonnan szintén kézi erővel megrakott szekereken szállították a fogyasztóhoz, ahol ismét kézi erőt kellett használni annak a pincébe való juttatásához. Manapság a vasuti kocsis szénrakománya egy rugó megnyomására kiürül, conveyorok rakják az őt, vagy

tíz tonnás truckokra; a ház-nál a szentet öt perc alatt a pincébe csuszatják.

Az illinoisai bányász 1897-ben 4.24 tonna szentet termelt átlagban naponta, míg 1926-ban napi termelése már 9.11 tonnára rugott.

A termelés növekszik — a munkások száma csökken

Wm. P. Clark azt állítja, hogy az acéltársaságok ugyanazzal a munkaerővel háromszor annyi nyersvasat tudnak

termelni, mint 1904-ben. Negyvenöt ezer aratógép százharminezet ember munkáját vette el. Egyetlen kötözógép 8—20 munkás munkáját pótolja. A pékiparban a dagasztógép husz ember munkáját teszi feleslegessé. A szivargyártó gép 15 embertől veszi el a kenyeret. Az acélipar akármelyik gépe 40 embert szorit ki az iparból. Egyetlen villanykörte gyártó gép 145 ember helyett

(Folytatás a 3-ik oldalon)

FIGYELEM!

Ne tévesse össze a mi sürgönyi pénzküldésünket az ugynevezett rádió-küldéssel, amely 5—6 nappal tovább tarthat, mint ahogy mi küldjük

KÖVETELJE

hogy pénze sürgönyileg legyen továbbítva, úgy, hogy azt az elküldéstől számított 8 óra alatt már ki is utalhasa a bank.

MI IGY KÜLDJÜK 1 DOLLÁRÉRT a rendes küldési díjon felül

KISS EMIL

BANKHAZA
FOURTH AVE.—9 ST. NEW YORK CITY

FOGADJA MEG

tanácsunkat és jöjjön a mi birtokunkra farmeroskodni. Most még meg van az Ön számára ez az alkalom, lehet azonban, hogy holnap már nem lesz meg.

Ne várjon az utolsó pillanatig, ne váron addig, amíg a bányaiparban, vagy gyáriparban uralkodó nehéz gazdasági viszonyok felemészik kis tőkétét.

Most még jó befektetést eszközölhet vele, most még otthont szerezhet magának, most még függetlenítheti magát és azt hisszük, hogy minden magyar embernek ez az óhaja.

Ha vesz a mi farmjainkból, megala-pozhatja jövőjét, mert szorgalmas munkája meg fogja hozni a maga gyümölcsét és ami legfőbb, nem függ majd másoktól.

Nálunk kis tőkével rendelkezők is vehetnek farmot maguknak, ne habozzon tehát, hanem siessen kihasználni a kedvező alkalmat.

Irjon még ma részletes felvilágosításért és mi megmagyarázzuk Önnek, hogy hogyan lehet Ön is egy meglegedett farm-tulajdonos.

ORANGE COUNTY COMPANY

Philips Bldg. Orlando, Fla.

vagy

HAUSER VILMOS, MANAGER

Bithlo, Fla. Bithlo, Fla.

TWELVE DAY

Vacation TRIPS

Visit Niagara Falls and Canada this summer via beautiful Lake Erie. Enjoy a cool, delightful Lake Trip on a palatial C. & B. Line Steamer.

SPECIAL EXCURSION FARE

Cleveland to Niagara Falls \$7.00

ONLY Rd. Trip

Leaving Cleveland at 9:00 p.m. (E.S.T.) July 11th, 18th, 26th; August 2nd, 8th, 15th, 22nd and 29th. Tickets good returning any time within 12 days including date of sale, non-refundable at our Cleveland Office.

Steamers each way—every night leaving at 9:30 P. M., arriving at 7:30 A. M.

New Low Fare \$4.50 to Buffalo; \$8.50 Round Trip
Autom. Carried \$6.50 and up

The Cleveland and Buffalo Transit Co.
East 9th St. Pier Cleveland, O.

Óhazai mesék....

A PATAK TITKA
Írta: SZENTIMREI MÁRTEA

(Folytatás)

(Teringettél! Ha ilyen a cserbenhagyott, milyen lehet a másik?)

Lidi lesütötte szemét, de amint Garabonci közelébe ért, nem állta meg, hogy rá ne pillantson a tekintete biztatón, bocsánatigéren simogatta: nem volt benne mákszemnyi harag se. A vak is lát-hatta, hogy még mindig szerelmes a hüt-lenbe, csak ő nem látta, mert nem nézett rá. No, de a fülét nem dughatta be s az, amit hallott, megrendítette, bár nem volt érzékeny természetű. Azt várta, mint mindenki, hogy Lidi még alaposabban bemártja, mint az anyja, — töle legalább is megérdemelte volna! Mégis Lidi ajkáról hangzott el az első értelmes mentővallo-más. Pedig az elnök, meg az ügyész szinte a szájába adták a szót, hogy ellene valljon.

— Maga jegyben járt Garaboncival?
— Igen.

— Maga után járt, hitegette, csak a vagyonáért akarta elvenni?

— Nem járt utánam, anyám izenge-tett neki. Soha se hitegetett, én tudtam, hogy Hattyu Rózsit szerette mindig.

— Csodálkozom! Tudta és mégis a menyasszonya lett? Miért?

— Abban reménykedtem, hogy megszeret, miután Rózsit már nem vehette el. Így kezeztet volna kedvében járni.

— Igaz, hogy Garabonci hetyke, nagy-ravágyó, kötekedő, dologkerülő, csapodár?

— Azt csak az irigyei fogják rá. Különben is Pagonyban mindenkire pletykál-nak.

— Mikor szakítottak? Összeveszték?

— Nem vesztünk mi össze. Egy este hiába vártam s attól kezdve... mindig hiába!

A két utolsó szónál megtört hangja.

— Mikor kérte tőle vissza a jegy-kendőt?

— Ő nem küldte, én meg nem kér-tem: ugye adom én azt soha másnak, nála külön adomány nincs!

— Így vélekedik róla, aki magát cser-ben hagyta és szörnyű bűn gyanújával terheltlen került bírál elé?

— En megbocsátok neki és biztos va-gyok benne, hogy kitisztázódik minden, mert ő rosszat nem cselekedett.

Míntha egy régi zenélőóra zengett volna halkán egy feledésbe merült dalt a tiszta, örök, mindent eltűrő szerelemről.

— Milyen bájos, minő angyali lélek!

— sugta egy orvosnövendék, ki titkon ver-seket is irt, etonfrizurás colleginájának.

— Ostoba nőstény — vélekedett a meg szólított s megvetőleg biggyesztette ruzsos kis száját. Nincs benne egy mákszemnyi önérzet.

— Engedjen meg...
— Tudom, mit akar mondani: Ő a nőies nő, az örök férfi-ideál, akit el le-het hagyni s akihez vissza lehet térni. Engem felháborít ez a szerencsésen már kivészőfélben levő típus.

— Derék lány maga, Lidi — bocsá-totta el a tanácselnök. S azt hiszem, védők, ügyész, hallgatóság mind osztották véle-ményét.

Torzásné következett. Őt arra vonat-kozólag hallgatták ki, hogy látta-e, mikor Garabonci a haláletest estéjén az özvegy-el szerelmeskedett?

— Én kezét csókolom, hetvenegyedik évemet taposom, de még nem álltam tör-vény előtt...
— Az nem tartozik ide! Arra felel-jen: látta, vagy nem látta azt a botrányos dolgot?

— Én alálassan kérem, imádkoztam, azt se láttam, hogy Rózsit kiment, de meg a vi-lágos szobából nem is látni ki a sötétbe.

Tarisznyásné se látott semmit, mivel elbőbiskolt.

— Csak az uramtól hallottam...
Tarisznyást szólították.

— Mondja el, mit látott?
Az aggastyán kinban volt, üstökét vakarta. Nem akart volna véteni senki el-len, de hát ha meg kell esküdni a vallo-másra, el nem kárzozhatik részvétből.

— Én, alálassan kérem, kiléptem kissé a ház elejbe, mert szédített a viaszgyer-tyák szaga. A csillagokat néztem, a hold nem volt fenn. Egyszer csak valami moz-gólásra lettem figyelmes, előbb azt hittem, hogy valami állat. Aztán sutto-gást hallottam. Közelebb mentem, hát csak földbe gyökeredzett a lábam. Laci ott ölegette Rózsit. Ugy el voltak ők egymással foglalkozva, hogy észre sem vetek engem. Hallod, monddok a feleségemnek, mikor haza ballagtunk, mégis nagy po-gányság, amit ezek cselekszenek...
Utána meg néhány pagonyi lakost hallgattak ki. A szerelmi viszonyról, amit Garabonci maga is beismer, mindenki tu-dott. A gyilkosságról csak annyit, hogy: Rebesgették azt már a temetés napján!
Tíz percnyi szünetet adott az elnök. A terem kiürült s a folyosókon pezsgett

az élet. Az emberek vitakoztak s vajas, meg sonkás zsemlyét, sóskiflit majszol-tak. A dideregve várakozó Rózsinnak is vitt egy zsemlyét a védője. Megköszönte, de nem nyult hozzá.

— Egyék! Hogy ereje cserbe ne hagyja a sorsdöntő percekben. Csak nyugalom és bátorság — sok függ most ezektől is.

Rózsit engedelmeskedett és gépiesen megette a zsemlyét, melynek ízét keserű-nek érezte. Nem a zsemlyében volt a hi-ba, keserű lett volna a cukor is, keserű volt minden, minden. Esdve pillantott fel.

— A kislányom... a kislányomat fo-gom-e csakugyan látni? Itt van?

— Még nem hozták el... de legyen nyugodt, itt lesz a kellő pillanatban!

Rózsit szeméből kihullott egy könny, némán mondvá, hogy a fiatal rabanya számomartja a sok-sok visszahozhatatlan pillanatot, melyben magzatát nem lát-hatta.

AZ ÍTELET

Csengetyűző jelezte a szünet végét. A hallgatóság abbahagyta a tereferét s gyorsan elhelyezkedett a padosorokban. A Rózsit anyósa is, aki egészen sötét, gyű-lölködő gondolataiba mélyedt.

(Mennyi teketóriát csinálnak velük, ahelyett, hogy nyomban felakasztnák mindakettőt, mint érdemlik — vélekedett.)

Kinyílt az ajtó szuronyos örök közt belépett a fővádlott, siri csöndben. Fel-emelt fővel, kecsesen lépdelt, igazetes pil-lantása végigrepült a termen: kedvesét kereste. Kidüldött férfiszemek még ma-gukba sem szivhatták megjelenésének szo-moru báját, mikor valami teljesen várat-lan történt, ami ugy a bíróságot, mint az esküdteket megrázta. Bálintka, mint mind-denki, az ajtóra nézett s amint Rózsit megpillantotta, felugrott, mint a gummi-labda, odaszaladt hozzá s a nyakába ug-rott, mielőtt a meglepődött örök megaka-dályozhatták volna s ölelte, csókolta.

— Anyám, édes, kedves Rózsit anyám!
Rózsit magához se ölelhette Bálintkát, mert nagyanyja is felugrott s korát meg-hazudtoló fürgességgel markolt bele un-okája hajába s rángatta el mostohája keb-léről.

— Te... te cudar kölyök... az apád gyilkosának hizelegsz?

Mindez oly gyorsan történt, hogy a bíróság, esküdtek, mintegy hipnotizálva

nézték. A fiatal védő feljűk, majd az ügyészre pillantott jelentőségteljesen, mintegy kérdezve tőlük:

— Hiszitek-e még, hogy ez az asz-zony gyilkolt, akit így szeret a mostoha-fia?

Bálintka sirt. Nagyanyja csontos u-jai szoritották karját, mint a vascsavar.

— Meg ne mocsanj, hanem ügyelj minden szóra! Azért hoztalak el, hogy megemlékezéssel embernyi ember korodban is, hogy milyen szörnyű véget ért apád s átkozzad gyilkosait.

A tanácselnök elrendelte, hogy a han-gosan zokogó fiúskát egy mellékezembe vezessék. Egy szolga fogta kézen — nagy-anya nem követte. Ő látni akarta, mint kinlódik menyé a pellengéren.

A tanácselnök szólította Rózsit, ki tisztességtudóan, mélységes szomoruan állt bírál előtt.

— Özvegy Bujdosóné, maga hitvestár-son elkövetett, előre megfontolt gyilkos-sággal van vádolva. Figyelmeztetem, hogy csak töredelmes vallomás enyhíthet sor-sán. Beismeri-e bűnét?

— Ártatlan vagyok!

— Néhai Bujdosó Bálint beleiben oly nagy mennyiségű patkánymérget találtak, mely több emberi élet kioltására elegendő lett volna. Ki mérgezte meg a sört?

— Honnan tudhatnám én azt?

— Emlékezzek csak... maga mér-gezte meg, hogy zavartalanul folytathas-sa házasságtörő viszonyát. Jó ura volt, mégis megcsalta. Hiába tagadja. A tanuk szemébe fogják mondani.

— Azt nem tagadom. Jó uram volt. Isten áldja meg haláporában is, de a sze-relem elvette az eszemet. Bűnhődöm is érte.

— Ha nem maga mérgezte meg a sört, miért nem ivott belőle?

— Megkóstoltam az uram unszolásá-ra, de én nem szeretem a sört.

— A mostoha fia kért sört. Miért nem adott neki?

— Mert kevéssel azelőtt irót ivott s félttem, hogy felkavarodik a gyomra, meg még az iskolában tanultam, hogy gyer-meknek nem való a szesz ital.

— Az iskolában a tizparancsolatot is tanították: "Ne paráználkodjál."

Rózsit lesütötte szemét, hallgatott.

— A gyermek nem volt utjában, csak az apja, azért kimélt meg. Mondja, a börtönben született kislánya kitől való?

— A Garaboncié.

— Mikor viszonyuknak következmé-nyei mutatkoztak, megjárdta, hogy az ura rájön mindenre s elzavarja a háztól s maga nem tud hová lenni, ha Garabonci elveszi Dobos Lidit. Panaszkodott szereté-jének s ő tanácsolta, hogy mérgezze meg az urát s maga, a könnyen befolyásolható gyöngye asszony megette.

— Soha engem Garabonci nem kész-tett ilyesmire, sem ő, sem az uram nem tudták, hogy áldott állapotban vagyok: még magam sem voltam egész bizonyos benne. És hát azért mért gyilkoltam vol-na? Lehet, hogy az uram magának tar-totta volna a kicsit, ha pedig veszedelm-támadt volna miatta köztünk, elálltam volna szoptatásdajkáknak, mint sokan, meg éltem volna a magam emberségéből is.

— Csakhogy akkor meg kellett volna válnia a szeretőjétől. Nézze, egyedül ma-gának állott érdekében Bujdosó halála. Tudtommal senki haragosa nem volt.

— De igen. A fatolvajok haragudtak rá, akikkel gyakran összetűzött s a vad-orzók többször megfenyegették.

— Lehet. Hanem ha a fatolvajokat tetten éri valaki, azok esetleg leütik, a vad-orzó beléereszt egy golyót, de olyan bűnösöt nem fordult meg elő, hogy fatolvaj, vagy orv-vadász egy erdész meg-mérgezett volna. Az egész bűnténynek a kiesése asszonyi furfangra vall.

— Én nem tudom, ki lehetett, asz-zony-e, vagy ember — Je én nem tettem.

— Akkor mondja, miért tüntette el a sörösüveget tartalmával együtt, mihelyt Bujdosó összeesett?

— Azért, hogy véletlenül se ihasson valaki belőle.

— Csodálatos, hogy azonnal erre gon-dolt. Most leülhet.

Az a jelenet, melyre közönség s jogá-szok annyira számítottak, elmaradt. A két vádlott szembesítése nem vált szüksé-gessé. Nem, mert egyik se vallott rá a másikkra. Merőben szokatlan dolog. Mert sajnos, sűrűn fordul elő, hogy nő és férfi szövötteknek egy bűntény végrehajtására. Ha aztán a törvény rájuk teszi kezét, fuccs, vége a szerelemnek! Egyik a má-sikat okolja, mindkettő ugy akar a baj-ból menekülni, hogy sárba rántja a má-sikat s ráken mindent. Az sok főtárgyalás legcsunyalabb jelenete, mikor a szembesí-tett szerelmesek gyűlölködve ugy hazud-nak egymás szemébe, hogy csuda!

(Folytatása következik)

MI BAJ VAN A BANYAI PARRAL?

(Folytatás a 2-ik oldalról)

dolgozik, illetve dolgozott, mert a legújabb találmány gép 718-szor többet produkál, mint egy ember.

És ezzel nincs is még vége a mesének, mert a fejlődés állandó és az összes iparágakat egyformán érinti. A United States Bureau of Labor Statistics által tizenegy iparágban lefolytatott vizsgálat azt derítette ki, hogy ezeknek termelése 1914 óta 68 százalékkal emelkedett. Az utolsó hét esztendő alatt 40 százalékkal

emelkedett a termelőképes-ség, ami azt jelenti tíz milliós fogyasztó növekedés mellett, hogy a gyárak az ország egész szükségletét 7 százalékkal kevesebb munkaerővel állíthatják elő.

James J. Davis, az Egyesült Államok munkaügyi miniszte-re csak nemrégiben mondotta a következőket: "Nézetem szer-int egy újfajta feltalálóra van szükségünk, egy olyanra, amilyen minden gyáros tud lenni és kell is, hogy legyen, ha rendelkezik valamennyi elő-relátással. Az új gépek fel-találásával egyidejűleg szük-ségünk van egy olyan talál-

mányra, mely használni tudja a feleslegessé vált emberi mun-kaerőt.

Hasznát kell, hogy lássuk annak a munkaerőnek, amit gépek üzembeállításával meg-takarítunk, mert ha nem tesz-szük ezt, akkor a gépek nem-csak hogy nem takarítanak meg munkaerőt, hanem éppen ellenkezőleg, pocskolják azt".

Gyorsabban termelünk, mint fogyasztunk. Raktáraink tele vannak. Gyáraink és bányáink egy tekintélyes része van le-zárva ezen okok miatt és mégis milliók vannak, akik szük-séget szenvednek, mert a csa-ládfők nem képesek munkát kapni. Sok élelmiszert állíto-tunk elő ezért vagyunk mun-kanélküliek és éhesek. Sok ru-haneműt produkálunk, követ-kezőleg munka nélkül lézen-günk és rongyosak vagyunk. Elhiszem, hogy furesán hang-zik, de vajjon nem így van-e ez?

Újabb gépek vannak a lát-ható távon

Valaki mindezeket hallva, azt tanácsolhatná, hogy hát tiltsuk be a kézi munkaerőt ki-szorító újabb gépek üzembe helyezését. Hát ezt nagyon könnyű tanácsolni, de annál ne-hezebb keresztülvinni. A gaz-dasági fejlődés következtében újabb és újabb gépeket fognak üzembe helyezni, akár tetszik ez nekünk, akár nem.

Ha egy cipőgyáros olyan gé-pet állít üzembe, mely a cipő előállítását költségeit 50 cen-tel lecsalítja, akkor a töb-bieknek követniük kell az el-sőt, vagy pedig ki kell vonul-niok az üzletből, mert az első el fogja venni tőlük a piacot. Más választás nincsen a szá-mukra. Minden munkásszerve-zet, amely harcolt a gépek el-len, vagy megadásra kényszér-ült, vagy pedig megszünt lé-tezni. Nincsen semmi értelme annak, hogy saját magunkat veszessük félre: a gazdasági fejlődést lehet irányítani, de semmi esetre sem lehet meg-akadályozni.

A munkásnak tehát nem ar-ra kell törekednie, hogy utjába álljon a gépek bevezetésének, hanem azt kell szem előtt tar-tania, hogy azok bevezetését

irányítsa. Olyan megegyezést kell keresni, hogy a gépekből saját maga is kivége az öt megillető részt.

Ha egy gép emeli a termelő képességet, minden erőnkkel azon kell lennünk, hogy ezzel arányos munkabéremelést és munkaidő megrövidítést ér-jünk el. Ebben az esetben a szóbanforgó gép áldás lesz a munkásra nézve.

Viszont ha még vagy husz-harmadik éven keresztül foly-tatjuk újabb és újabb gépek beállításának a mai örült ira-mát, anélkül, hogy a munka-időt rövidítenők, akkor állan-dóan növelni fogjuk a munka-nélküliek táborát, akik nap-nap után fognak lázasan ku-tatni egy falat kenyér után. Akkor pedig Isten legyen ir-galmas Amerikának.

A kilátások nem valami jók. Nem akarok pesszimistának feltűnni, de a jelenlegi helyzet nekem mégis kétségbejütő-nek tűnik fel. A munkanélküli ember nem tud vásárolni. A munkanélküli ember mindig elégedetlen. A munkanélküli ember nem jelent értéket a társadalomra nézve, hanem te-hertételt. A munkanélküliség megnöhet olyan nagyra is, hogy végül kitor és rombolni kezd. A gépeknek kellene az ember szolgáltatásának állniok, nem pedig az embernek a gé-pekében.

Erős munkásszervezetek az egyetlen remény

A profitért folytatott elke-seredett küzdelemben a tőkés-nek nagyon is v igyáznia kell, hogy le ne rombolja azt az alapot, amelyen az egész társadalom épül, amelynek megdőlte nyomorúságot és khaoszt jelentene.

A munkásszervezetek az egyedüliek ma ebben az or-szágba, amelyek az igazi ut-ra irányítják a figyelmet és amelyen haladva, a munkások biztosíthatják jövőjüket. A munkásszervezetek nyújtják

az egyetlen reményt abban a küzdelemben, mely a gépek és a munkás között folyik. A gé-peknak a munkáskéz szolgál-nak kell lenniök, nem pedig azok urainak.

Talán sohasem volt még szükség rá annyira, mint nap-jainkban, hogy a munkások szervezetekbe tömörülve keres-senek megoldást problémáik-ra, hogy ennek keretein belül indítsák meg a harcot a rövi-debb munkaidőért, mert ha nem igyekeznek leigázni az egyre hatalmasodó gépeket, akkor azok nagyon rövid időn belül rabszolgáikká teszik őket.

HOVA ÉS KIHEZ FOG ÖN PÉNZÉVEL FORDULNI,

ha otthont és jó termő földet akar vásárolni?
A Real Estate agent az üzletből százalékot (Commissiot) kér és kap. És ha egyszer a Real Estates Önnek a földet eladta, ÖNT ELHAGYJA, mert hiszen a vételárból hasznát zsebre vágta.
Nekünk nincs eladó földünk. Mi nem vagyunk Real Estate üzletben. Mi vasutvonalaink mentén szorgalmas, iparkodó far-me-eket akarunk telepíteni, hogy terményeiket a piacra szállíthas-suk. A mi hasznunk az Ön sikerében rejlik.
Mi Önnek jó, termékeny farm-földet választunk és ajánlunk méltányos áráért. A mi kötelességünk aztán, hogy Önnek tanács-al mindig és mindenben segítségére legyünk.
Hol és kitől kap Ön ilyen őszinten ajánlatot?
Sehol és senkitől.
Írjon magyarul — magyar könyvért és felvilágosításért az alábbi címre. Vegye vizsgálat alá a mi ajánlatunkat.
NORTHERN PACIFIC RAILWAY COMPANY
(103) Agricultural Development Department
ST. PAUL, MINN.

MAGYARORSZAGBA
vagy onnan ide
BREMÁN ÁT
a legnagyobb és leggyor-sabb német hajón, a
COLUMBUS
gőzösön vagy a vonal más hajóján. Kizárólag kínos harmadosztályú State-roomok. Lesszállított áru körutársági hajógyekek. Felvilágosításért forduljon a helyi úgynökség, vagy 32 B'way, New York
NORTH GERMAN LLOYD

ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!
Arra kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy címváltozások esetén sziveskedjenek mindig a régi címet is közölni velünk. Ezzel megkönnyítik kiadóhivatalunk munkáját és egyúttal gyorsabban kapják kézhez a lapot is.
Kérjük egyúttal, hogy a címváltozásokat ne hetek múltán, hanem azonnal tudas-sák velünk, mert nagyon sok esetben előfordul, hogy az így elkallódott számo-kat nem tudjuk aztán pótolni.
Tisztelettel:
A MAGYAR Bányászlap KIADÓHIVATALA.

MI UJSÁG HIMLERVILLEN?

Az elmúlt héten egy napot dolgoztak a Himler Coal Co. bányájában.

A Himler Coal Co. ügyeinek vezetésére kirendelt gondnokok, miután a szénipar katasztrófális helyzete miatt szentet egyáltalán képtelenek voltak eladni, a bányát augusztus elsején lezárták.

A jó emésztés virágocá, elevenné és jó közérzetű teszi az embert. Akárhová megy, vigyen magával egy üveg

TRINER KESERŐ BORT

Ez a nagyszerű gyomorerősítő elősegíti az emésztést és tisztán tartja a beleket. Minden gyógyszerárban kapható.

A CUNARD LINE a következő levelet kapta Pötszteleendő dr. Nagy Dezso pápál kamarától, a detroiti Szent Kereszt Róm. Kath. magyar hitközség plébánosától:

Dear Sirs: I have the pleasure of having received from you the letter of the 2nd inst. regarding the matter of the Cunard Line.

I wish to state that the Cunard Line is a company of the highest repute and its ships are of the finest quality.

My pleasure in being able to assist you in your efforts to improve the conditions of the Hungarian people.

A levél magyar fordításban így hangzik: 1928 Julius hó 7-én.

Tisztelt uraim: Boross Géza úgnökök útján harmadosztályú jegyet vettem az S. S. Mauretánia 1928 május hó 2-án Eredetileg úgy terveztem, hogy mind két utat a második osztályon fogom megtenni, miután azonban egyházzám sok tagja európai rokoni meglátogatására a harmadik osztályon utazott, elhatároztam, hogy legalább az egyik utat én is a harmadik osztályon teszem meg.

Meg akarom ragadni ezt az alkalmat, hogy legmélyebb nagyrabecsülésemmel és kellemes meglepetésemnek utólag kifejezést a kiszolgálás és figyelem miatt, amiben az Önök társasága és alkalmazottai a harmadosztályú utasokat részesítették.

Az volt a szándékom, hogy csak az odafele való uton fogok harmadik osztályon utazni, azonban az a ifgyelem és kiszolgálás, amelyen társaságuk és valamennyi alkalmazottjuk részesítették, arra késztetett, hogy visszafelé is harmadik osztályon tegyem meg az utat.

Legyenek róla meggyőződve, hogy mindenkinek, aki egy kellemes és élvezetes utat akar tenni Európába, hazabús nélkül fogom ajánlani a Cunard Linet.

Hálás tisztelőjük: Nagy Dezso.

A Cunard Line nagyon büszke erre a bizonyítványra, mely az általa

DIJMENTES

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegsegélyző EGylet TAGJAIHOZ!

Szomorú szívvel jelentem, hogy tagtársaink: Szála Jánosné és Tóth János elhunytak.

Minden tagtársatvő tegyen eleget ezen kötelességének.

Tagtársi tisztelettel: Varga András, titkár Box 156, Congo, Ohio. (Aug 16)

DR. W. F. LEECH SZEM-, FÜL-, ORR ES TOROK ORVOS First National Bank Building WILLIAMSON, W. VA. SZEMÜVEGGEL IS SZOLGÁLOK Rendelő telefonszáma 246 Lakás telefonszáma 456

PÉNZ KÜLDEMÉNYEKET gyorsan és pontosan fizetünk ki a világ bármely részében a legolcsóbban napl értelemmel HAJÓJEGYEK minden vonalra a társaságok eredeti árában kamatot fizetünk betétekre. AMERICAN UNION BANK 37-ik utca és 8-ik Avenue. Flóridák: Broadway és 21-ik utca Second Ave és 83-ik utca. NEW YORK.

MAGYARORSZAGBA NYÚJÓZÁSOK: NEW YORK, ALBERT BALHÖ, HAMBURG, DEUTSCHLAND, RESOLUT, RELIANCE, CLEVELAND, WESTPHALIA, THURINGIA Kizárólag az állítás minden osztályban. \$192.50 NEW YORKBÓL BUDAPESTRE és VISSZA (Modern 8-ik osztályon) Kétféle U. S. Revenue Tax Pénzküldési rendszerünk olcsó, gyors és biztos Visszatérítési engedélyért és más információért forduljon bármely újságíróhoz, vagy Hamburg-American Line 39 Broadway New York

A magyar sajtó véleménye a Himler Coal Co. összeomlásáról

A HIMLER Bányá OSSZEROPPANÁSÁHOZ

A legtöbb vállalkozás, melyet eddig magyar pénzben itt Amerikában kezdeményeztek — nem magánvállalkozást értünk — az mind fiaskóval végződött és a magyarok befektetett pénzüket egy centig elvesztették.

Ezek között sok volt, melynek sírja már meg van fejtve, mielőtt megszülethetett volna, mivel a "promotereknek" nem is volt eszükben, hogy a kapott pénz befektessék abba a szépen hangzó és sokat ígérő vállalatba, melyet a jó magyar népek "beadtak", de az ő vállalkozásuk, mely arra irányult, hogy a hiszékeny magyarokat becsapják, kifosszák, mindig igen jól sikerült.

Voltak aztán olyan vállalkozások is, melyek jóhiszeműséghez kétség nem fér, de melyek mégis tönkrementek, legtöbbször hozzá nem értés miatt és részben balsors üldözötte azokat.

Természetesen a jóhiszemű vállalkozások elenyésző kisebb ségben voltak azok mellett, melyek csak a magyarok kifosztására alakultak, vagy kizárólag ez volt a céljuk, okadatolt volt a gyany minden magyar vállalkozással szemben és az utóbbi években nem is sok kísérlet történt magyarokat vállalatokba bevonni, mivel nyilvánvaló volt, hogy a multak kudarcai után nem sok magyar fog horgira akadni.

Amikor annak idején Himler Márton, a Bányászlap szerkesztője, leginkább magyar bányászok pénzén részvénytársaságot hozott össze egy szénbánya vállalathoz és ott Kentuckyban egy magyar fát épített fel Himlerville néven, az embereknek, de főleg az újságoknak, — melyek Magyar Amerikában úgy szeretik egymást — nagy mondhatnuk volt, de minden mondanivalójukat lenyelték, mivel Himler Mártonnak nemcsak jóhiszeműségéhez és becsületéhez nem fért kétség, de azt is tudták róla, hogy tehetséges és merész ember, ki sok akadályt meg tud küzdeni.

A konstruktív emberek, kik nemcsak a maguk, de bármily alkotásban gyönyörűséget tudnak lelni, látták, milyen csodaszép álmat akart Himler megvalósítani.

Még a számítás is helyes, kézenfekvő volt: ha a bányatulajdonosok tudnak milliókat keresni, miután úgy, ahogy, de mégis megélhetést nyújtanak a munkásainak, mennyivel realisabb az elgondolás, ha az egész haszon a munkások, illetve a magyar munkásokból keletkezett részvényeseknek jut.

A koncepció ezzel még nem

Table with 2 columns: Item and Price. Items include ABC-könyv, Hunyadi Erzsébet, Nagy szakkönyv, Erdélyi szakkönyv, Szegedi szakkönyv, Borándorlátás és Polgármesteri Tanácsadó, Vetőkértés, Pótlék kértés, Dr. Hollós: A tuberkulózis fellameresése és gyógyítása, Önszámítás, Nagy Állomány, Várfelkötés, Amerikai Nyelvmester, Angol-Magyar Levelező és Gúnyok, Green-féle Szótár, Magyarországi térkép, Magyar Nyelvtan, Algebra, Számítás, Geometria, Magyarországi Körkép, Állattan és növénytan, Természettan, Végvár, Grimm: Mesék, Postaküldőre, céomaglásra és biztositásra 25c melléklettel, KEREKES TESTVÉREK, 808 E. 64th St. New York City

teljes. A kereset nagyrésze lakásra, élelmezésre, ruházatra kell és mindezek beszerzésén ugyancsak nagy hasznot szednek részben maguk a bányavállalatok, részint idegen emberek. Ha azt mind házilag kezelnék, jobbra önköltségi áron, vagyis cooperatív módszer útján juttatna a munkásnak, milyen nagy előnyt jelentene az!

A szép elgondolásnak még ez sem szabna határt. Milyen szép munka lett volna kifejthető önképzés, kultúra és higiénia terén és ami mindenél főbb: milyen testvéri szeretetben, megértésben, jóléletben és folytonos vagyoni szaporodás mellett élhettek volna ott abban a magyar faluban, mely mindenben mintául szolgálhatott volna.

Nem kellett hozzá más, minthogy a vezetőjében legyen elég ambíció, tehetség és becsületesség. Különös szerencse nem is kellett hozzá, csak minden menjen rendes üzleti kerékvágásban.

El lehet mondani, Himler Mártonban mind e feltételek megvoltak. Éppen csak egyet nem vett figyelembe, amit józan eszsel nem is vehetett figyelembe, hogy jöhét Amerikában olyan kor, mikor a puhaszemet olcsóbb árban fogják kínálni, mint amennyibe kibányászása kerül.

Hiába is próbálkoznánk egy cikk keretében kifejtetni, hogyan jöhétett létre, hogy a tőke nagy hatalmának idején árúját önköltségen alul kénytelen eladni.

Nagy erők összeütközéséből jött ez létre, mi részint a tőke urának egymás közötti, részben a tőke és munkás közötti harcából keletkezett és tettejébe olyan ipari pangás, hól a szén nem tud vevőre akadni és így nagy a túltermelés.

Igy történt, hogy Himler Márton minden szép álma, melynek megvalósításáért egy évtizeden át emberfeletti módon fáradozott, teljesen összeomlott és a Himlerville levő bányák — mint halljuk — félmillió dollár passzívással csödbe kerültek, azaz már nem is csödbe kerültek, mivel az már pár évvel ezelőtt megtörtént, de most már teljesen a hitelezők kezébe kerül és az összes részvényesek pénzüket az utolsó centig elvesztették.

Nagyon sajnálatos, hogy olyan sok magyar ember vesztette ott azt a pénzét, mit talán egész Amerikában létük alatt nehéz munkával, keserves verejtéket hullajtva összegyűjtötték és ha csak egy csipetnyi lehetőség kínálkozna, hogy pénzüket, vagy legalább egy részét vissza kaphatnák, össze kellene fogni Amerika minden magyar ténylezőjének, hogy segítségükre siessenek.

De mert, sajnos, ilyen lehetőség nincs, a figyelem és a részvételt arra az emberre terelődik, kinek tragikumában egyben szertefoszlását jelenti egy olyan becsületes törekvésnek, mely nemcsak azoknak lett volna szép és hasznos, akik abba pénzüket fektették be, de az amerikai magyarok jóhírnevét is szolgálta volna.

Mint már fent is céloztunk rá, az Amerikában levő magyar újságokra és újságírókól sok mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy tulajdonosok szeretik egymást, tulajdonos jóakarattal volnának egymás iránt.

most nagyon alkalmoszerűnek jönne, a "Feszítsd meg!", az "Ugy kell neki!", Mi előre látuk!" stb. elmarad és helyébe igaz, őszinte részvét nyilatkozik meg Himler Márton iránt, hogy az a szép, becsületes törekvése és célkitűzése összeomlott.

(Lorain és Vidéke)

Nagyon szomorú hír, hogy Amerika legnagyobb és legértékesebb magyar alapítása, a Himler Coal Company, összeomlott. És talán még ennél is szomorubb, hogy Himler Márton, a vállalat alapítója, súlyosan beteg fekszik a rochesteri Mayo-kórházban.

Himler az igazi férfi nyíltságával fedi fel a Himler Coal Co. összeomlásának okait és bátran áll a közvélemény elé, bár jól tudja, hogy a tisztelt közvélemény ilyenkor mindig igazságtalan és kegyetlen.

A Bányászlap könnyes fájdalommal parentálja el a magyarok bányáját, de tisztán látja, hogy Himler alapítása nem pusztulhat el. Himlerville tovább is a térképen marad, a bánya tovább is dolgozik és hirdetni fogja ennek a nagyszerű embernek minden nagy szándékát, zsenialitását, kivételes emberi méreteit és az ő nevével, az ő alapításában és tragikus bukásában mindazt, ami Amerika magyarságában teremtő erő, vagy romboló erőtlenség.

Himler rengeteget dolgozott, szenvedett és áldozott Himlervilleért és mindig őznetlen érdeklét magyarokért. Nem bányabátori méltóságban nézte a Himler Coal Co. küzdelmeit, hanem ő küzdött legelőli és munkában, vagyonban, minden kint többet vesztett a vállalat összeomlásában.

Himler sohasem számított mások támogatására, mindig egyedül volt, ha dolgozott és küzdött. Ha sikerei voltak, nem vették észre, ha küzdelmei voltak, belemartak, ha szükségben volt, legtöbbször örendeztek rajta. Himler elég nagy ember, hogy ezt kibírta és ime, bukásában is példát statuál azoknak, akik még egy kényes keretnek sem tudnak öznetlenül elosztani. Himler együtt járta meg a viharokat és vele.

De vajon csakugyan megbukott-e Himler? Nem! Himler Márton a maga tragikus sorsával az évtizedes küzdelme után bekövetkezett nyomorúságával, szegénységével és összeroppanással fizikumával még emerebb ember, mint volt sikereinek delelőjén. És ezt csak az nem látja meg, aki hazug szemmel nézi és öntudatosan rójjá fel az ő számlájára, ami sors volt, számtalan más iparvállalatot is eltemető sorstragédia.

Ismételjük, hogy Himler Márton mindig egyedül volt a küzdelemben. Most, hogy rározkadt a tető, a végzet, a bánat, a betegség, a hivatott vezérek után kullogó tragédiák minden csapása, most nem hagyhatjuk egyedül. És azoknak, akiknek szavuk van ebben a ferdetornyu magyar világban, írásban, szóban hirtetni kell az igazságot, hogy Himler Márton nem vette bukásba az ő népét, hanem értékelt, harcolt, szenvedett és vélelő bukkott.

Himler és a magyar Himlerville sorsa szomorú sors, de mind a kettő tisztá becsület.

(Akroni Magyar Hirlap)

KIS HIRDETÉSEK

Keresetetés, Levelezés, Munkát keres. Ellátást nyer, vagy keres 20 szög egyszerű közlés 50c, háromszori közlés \$1.25, husz szög felül minden további szó közlésenként 3c.

Ugyenőkik kerestetése. Eladó vagy bérbeadó farmok, ingatlan, Ház vagy üzlet vétele és eladása, üzleti alkalmak. Társat keres: 20 szög egyszerű közlés \$1.25, husz szög felül minden további szó közlésenként 3c.

Háromszori közlés soronként 35c. Egy sor 5 szóbeli állítást. Legkisebb hirdetés egyszerű közlés 1 dollár 60 cent, háromszori közlés 4 dollár 0 cent.

Nagyobb betűkkel szedett hirdetésért a fenti árak kétszerese számítandó. Kishirdetéseket felvesz a Magyar Bányászlap kiadóhivatala, Himlerville, Kentucky.

KERESZTETÉS

Edesapám, Nagy Károly. Borsod megye, Tiszapalkonyi illetőségű bányász keresem. Vele van egy 16 éves öcsém is. Szeretnék vele érintkezésbe lépni. Aki tudja címét, legyen szives értesíteni, címem Mrs. Mary Goldi, Box 1651, Logan, W. Va. (Aug 23)

MUNKAALKALOM

Becsületes embert keresek farmára, aki rendbe tudja hozni a lakarmányt és zabot. Otthonom Ravens Eye, W. Va. Post office címem: Annie Walshach, Rainelle, W. Va. (Aug 9, 16)

A GYILKOS VERSENY VÉGE

(Folytatás az 1-ső oldalról)

A King Fuel Co. vagyonát, melynek Buffalo Creeken vannak bányái, 316,000 dollárra értékelték.

A Sunbeam Coal Co. ingatlan és ingó vagyonának értéket 86,000 dollárban állapították meg a becsülők.

Az Aracoma Coal Co. vagyonáért a Logan Coal Co. ajánlott legelőbbet, 36,000 dollárt.

A King Fuel Co. vagyonáért ugyanez a társaság csak 10,000 dollárt ajánlott. A Sunbeam Coal Co. vagyonára egyáltalában nem volt ajánlattevő, úgy, hogy erre új árverést kellett kitzüni. Augusztus első felében próbálják meg ismét a társaság vagyonának eladását.

Az értékelt összegek kis hányadaért cserélt hát gazdát két bányatársaság vagyonára.

Szomorú dolog ez nagyon. Szomorú dolog, hogy így mennek tönkre egykor nagy bányatársaságok, melyek bányászok százainak tudtak munkát adni.

Ez az árverés jellemzi legjobban a bányaipar mai helyzetét. Hogy ma már árverező se igen akad egy-egy dobrakerülő bánya vagyonára.

Mert fél mindenki pénzt fektetni ebbe a beteg iparba.

Csak olyanok vesznek ma potom pénzben bányát, akik várni tudnak arra, hogy egyszer még jobb világ jön a széniparra és akkor megkapják befektetett tőkéjükre a kamatot.

Ide juttatta a bányaipart az esztelen verseny.

EGYLETI KALAUZ

A CONGOI I. RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegsegélyző E. Alakult 1894 Január hó 11-én

Az egylet tisztikara: Diszelnök: Buczó András; elnök: Rezer János; alelnök: Urbán Mihály; pénztárnok: Szántó János; titkár: Varga András, Box 156, Congo, Ohio; jegyző: Tőköllyi Ferenc; pénztári titkár: Muray Lajos; ellenőr: Tamás János; számvéző: Kádár Mihály; beteglétogató: Muray Sndor; beteglétogató Congon: Muray Sándor, Drakesen Sips Mihály; 3 tagú bizottság: Urbán József, Titka János, Bodnár János; zászlóvivők: Kócsas József, H. Molnár János; teremőr: E. István és E. Tóth József; öhivatalos orvos Dr. James Miller.

Gyűléseit tarja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 2 óraker a Bath templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va. Ideiglenesen a második osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címűre küldjenek.

Elnök: Szurcsik János; titkár és pénztárnok: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Czippenfening Ferenc.

Gyűléseit minden hó második vasárnapján tarja a Gary-i Haliban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va. Ugyező: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va. Gyűléseit tarja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 óraker a pénztárnok házában.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ugyező: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidíjjal és egyéb befizetési hozzá küldendő: Box 312, Gary, W. Va. 6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Elnök: Dóczy András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 64, Red Jacket, W. Va. Kihöz minden levél küldendő: elnök: Kurucz István; beteglétogató: Balogh Bálint. Gyűléseit minden hó 2-ik vasárnapján tarja a pénztárnok házában.

KÉPVISELŐINK:

VIRGINIA H. Dobos András, Pocahontas, Va Szabó István, Dante, Va.

KENTUCKY Farkas Balázs, Lynch, Ky. Szász Agoston, Benham, Ky. Varga Sándor, Stone, Ky.

WEST VIRGINIA Bettes Barna, Pursglove, Osage, W. Va. Galley Géza, Capels, W. Va. György István, Short Creek, W. Va. Hoffman János, Caretta, Yukon. Coalwood, Premier, W. Va. Irtoryák József, Reedsville, W. Va. Melech Imre, Glen White, W. Va. Ondó József, Ward, W. Va. Paul István, Jenkins Jones, W. Va. Soltész Péter, Elm Grove, W. Va. George Szita, Frances, W. Va. Szerencsés János, Fairmount, W. Virginia.

Turi Lajos, Glen Alum, W. Va. Torchis & Klacko Co., Clarksburg, W. Va. Veszprémi Sándor, Monaville, W. Va., Rossmore, W. Va.

PENNSYLVANIA Angyalosi József, Star Junction, Pa. és Perropoli, Pa. Julius Bakos, La Belle, Pa. Bánkó János, Cherryville, Pa. Csordás István, Hillwood, Pa. Debreceeni Ferenc, McKeesport, Pa.

Darnay József, Fredericktown, Pa. Eperjessy István, Johnstown, Pa. Fejes István, Brownsville, Pa. Pekete József, Edwardsville, Pa. Gyürke Mihály, Nanty Glo, Pa. Emery Horváth, Raintford, Pa. Jeso A. János, Masontown, Pa. Kócsás János, Hazleton és vidék, Pa.

Lázár Lajos, Kulpmont, Pa. Lukács János, Gallitzin, Pa. Molnár András, Van Meter, Pa. Novák Lajos, Elizabeth, Pa. Nagy József, Marsteller, Pa. Sütő János, Windber, Pa. Varga József, Mercer, Pa. Vaskó János, Allison, Pa. Varnay Imre, Uniontown, Pa. Veréb István, Braznell, Pa. Veréb József, Hooversville, Pa.

OHIO Bányász József, Tiltonsville, Ohio. Bartók Dániel, Adena, Duncan Wood, Herrick, Ramsey, Blairmont, O.

Burdóhn Mihály, Bradley, O. Jelenik Albert, Dillonvale, Pinefork, Danglein, Herrerville, Dupontwood, Glen-Robbins, Yorkville, Glen Run, Smithfield, Itansley, Rebeysville, Ohio. Kómvics János, Columbus, Ohio. Kovács János, St. Clairsville, O. Tóth Károly, Murray City, O. Tóth István, Rayland, O.

MICHIGAN Timai József, Detroit, Mich.

INDIANA Bodnár Péter, Clinton, Ind. Szobonya István, Terre-Haute, Ind.

ILLINOIS Fűrjes Agoston, Orient, Ill. Miklósi Pál, Aurora, Ill. Soltész Pál, Buckner, Ill. Takács József, Diverson, Ill.

NEW JERSEY Nagy József, Franklin, N. J. Olsaszky Sándor, Newark, N. J.

NEW YORK Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

COLORADO Fodor Vilmos, Camp Shumway, Colo. Kovács Gyula, Farbes, Colo.

LOUISIANA Kapus Márton, Hammond, La.

CONNECTICUT Ásztalos Sándor, 955 Wordin Ave, Bridgeport, Conn.

WYOMING Csapó János, Rocks Springs, Wye

FLORIDA Goda György

UTAZÓ KÉPVISELŐK az Egyesült Államok egész területére A. L. BAUER

10 óraker tartja gyűléseit Garyban, a Haliban. 1-ső Osztály, Filbert, W. Va.

Elnök: Horváth János; alelnök: Marosi András; titkár: Tóth Sándor, Box 91, Filbert, W. Va.; jegyző: Nagy János; pénztárnok: Soltész József; ellenőr: Debreceeni Bertalan; bizottsági tagok: Vincze János, Bucsik József, Bacsó András; ajtóőr: Szabó Mihály; póttag: Józsa Lajos (angol), Vinter János (magyar), Vas György (gyász), ajtóőr: Szabó Mihály.

Gyűléseit tarja minden hó 13-ika utáni vasárnap délután 2 óraker a Bath templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va. Ideiglenesen a második osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címűre küldjenek.

Elnök: Szurcsik János; titkár és pénztárnok: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Czippenfening Ferenc.

Gyűléseit minden hó második vasárnapján tarja a Gary-i Haliban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va. Ugyező: Valach Vendel, Box 23, Pageton, W. Va. Gyűléseit tarja minden hónap harmadik vasárnapján délután 2 óraker a pénztárnok házában.

4-ik Osztály, Ream, W. Va. Ugyező: Szász György, a helybeli és vidéki tagok havidíjjal és egyéb befizetési hozzá küldendő: Box 312, Gary, W. Va. 6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va. Elnök: Dóczy András; jegyző: Glach Henrik; titkár és pénztárnok: Veres István, Box 64, Red Jacket, W. Va. Kihöz minden levél küldendő: elnök: Kurucz István; beteglétogató: Balogh Bálint. Gyűléseit minden hó 2-ik vasárnapján tarja a pénztárnok házában.

Ha egyletének MEGHÍVÓRA - LEVÉLPAPIRA - BÁLI BELÉPŐ JEGYEKRE - LUNCH TICKETEKRE, VAGY EGYÉB SZÉP KIVITELŰ NYOMTATVÁNYOKRA VOLNA SZÜKSÉGE, AJÁNLJA Magyar Bányászlap nyomdáját HIMLERVILLE, KENTUCKY